

AUDIT VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU V ČR

Rizika a příležitosti (2018)

Bob Kartous, EDUin, kolegové a tým expertních oponentů

Klíčové události vývoje vzdělávacího systému v ČR roku 2018

Nová vláda, nový ministr a vnitřní rozpory národní vzdělávací politiky

Výsledky obecních a senátních voleb prohlubují rozdíly v přístupu ke vzdělávací politice

Platy učitelů: Pochybnosti, zda vláda splní závazek a jaký vlastně bude efekt

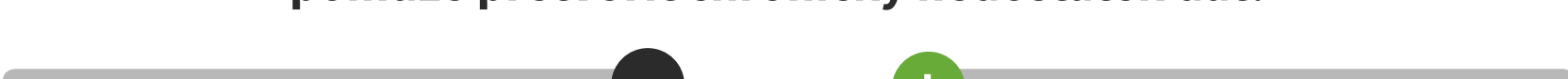
Navrhované otevření pedagogické profese neřeší problém stárnutí učitelů a jejich faktického nedostatku

Centrální nepodkročitelná bodová hranice pro přijetí na obory středních škol u jednotných přijímacích zkoušek (cut-off skóre)

Česká školní inspekce pokračuje v přípravách Komplexního systému hodnocení - pomůže přetvořit chronický nedostatek dat?

Pokračující nerovnosti v rámci vzdělávací soustavy - čas na její významnou reformu?

Předškolní vzdělávání: Z neschopnosti zacílit podporu se stát uchyluje k plošným a neefektivním řešením, která následně revokuje

Obědy zdarma a dějů vu neschopnosti české vzdělávací struktury přijímat efektivní opatření

Reforma přijímacích zkoušek a maturit stále ve formě úvah se zvyšujícím se tlakem na "rychlá" a riziky zatížená řešení (zvyšování náročnosti maturit, cut-off skóre v přijímacích zkouškách na SŠ)

Revize rámcových vzdělávacích programů aneb ztracený rok nejasného dění

Od strategie 2020 ke strategii 2030: Ztrácíme čas

Stálý restriktivní přístup MŠMT k neveřejným školám (opt-out rodičů)

Konsolidace aktivit na podporu rozvoje vzdělávání v nevládním sektoru

Trvajícím nezájmem o řešení selektivity českého vzdělávacího systému

Nespolehlivost (nestabilita) obrazu veřejného mínění vzhledem ke kvalitě veřejného vzdělávání

Místní akční plány a místní akční skupiny jako jako občas využitá příležitost

Klíčová témata pro rok 2019

Udržení stability a kontinuity vývoje vzdělávací politiky

Doporučení: Máš-li dobrého ministra, milý premiére, neodvolávej ho. Nech ho pracovat. Robert Plaga je za dané situace velmi dobrým ministrem.

Revize rámcových vzdělávacích programů by měla získat důkladné zadání v souladu se strategií 2030

Doporučení: MŠMT chce otevřít znovu diskusi o obsahu vzdělávání v mateřských, základních a středních školách. Skvělé, teď ještě sledit ji se vznikající strategií.

Naplní vláda slibovanou podporu učitelů?

Doporučení: Učitelé dostanou 150 % průměru z roku 2017 v roce 2021? V tom případě je nutné dostat to do rozpočtu...

Podpora občanského vzdělávání uvízla na mrtvém bodu

Doporučení: Občanské vzdělávání má být prioritou. Je třeba dopracovat koncepci občanského vzdělávání a přemýšlet, jak jeho pozici posílit. Například v důležitých zkouškách.

Strategie vzdělávání 2030 vznikne. Bude komplexní?

Doporučení: Revize RVP, změny v klíčových zkouškách (přijímačky, maturita), příprava učitelů, transformace VŠ studia, to by vše by se mělo v strategii doplňovat a sledovat společný cíl.

Přijetí a dodržování zásad přípravy strategií rozvoje vzdělávání

Doporučení: Nestačí sepsat dobré úmysly na papír. Je potřeba dělat evidence-based vzdělávací politiku a umět měřit, zda se daří stanovených cílů dosahovat.

Klíčové vstupní a výstupní zkoušky jako nejvlivnější agent

Doporučení: Přijímací zkoušky a maturita jsou nejjednodušším a nejlépe měřitelným způsobem, jak rychle změnit vzdělávání. I tyto zkoušky by měly sledovat cíle strategie 2020 (2030).

Reforma selektivního systému středního školství

Doporučení: Není čas čekat. Střední školství je zastaralé, neodpovídá potřebám současnosti. Je třeba vybavit mladé lidi mnohem pevnějšími základy: čtenářskou, matematickou a informační gramotností. A angličtinou. A nejen ty vybrané.

Tlak na tzv. optimalizaci inkluze ze strany politiků a některých profesních organizací

Doporučení: Smyslem optimalizace má být pomoci individualizovat vzdělávání dětí, na tom je založena inkluze. Smyslem má být zjednodušit práci učitelům. Ne šetřit desítky miliard, kde chybí stovky miliard.

Důsledná podpora propojení školského systému a neformálního vzdělávání

Doporučení: Významná část našeho poznání nepochází ze školy. V některých oblastech (digitální svět) se dokonce vzděláváme převážně jinde. Angličtina mladých lidí také roste s internetem. Je bytostně nutné neformální vzdělávání využít ve školách.

Vzdělávání jako reakce na Průmysl 4.0: Příprava na nepředvídatelnost vývoje

Doporučení: Svět je jinde, měli bychom to konečně pochopit a začít si uvědomovat, že klíčové dovednosti 21. století se mění. Ideální příležitost pro revizi RVP a strategii 2030.

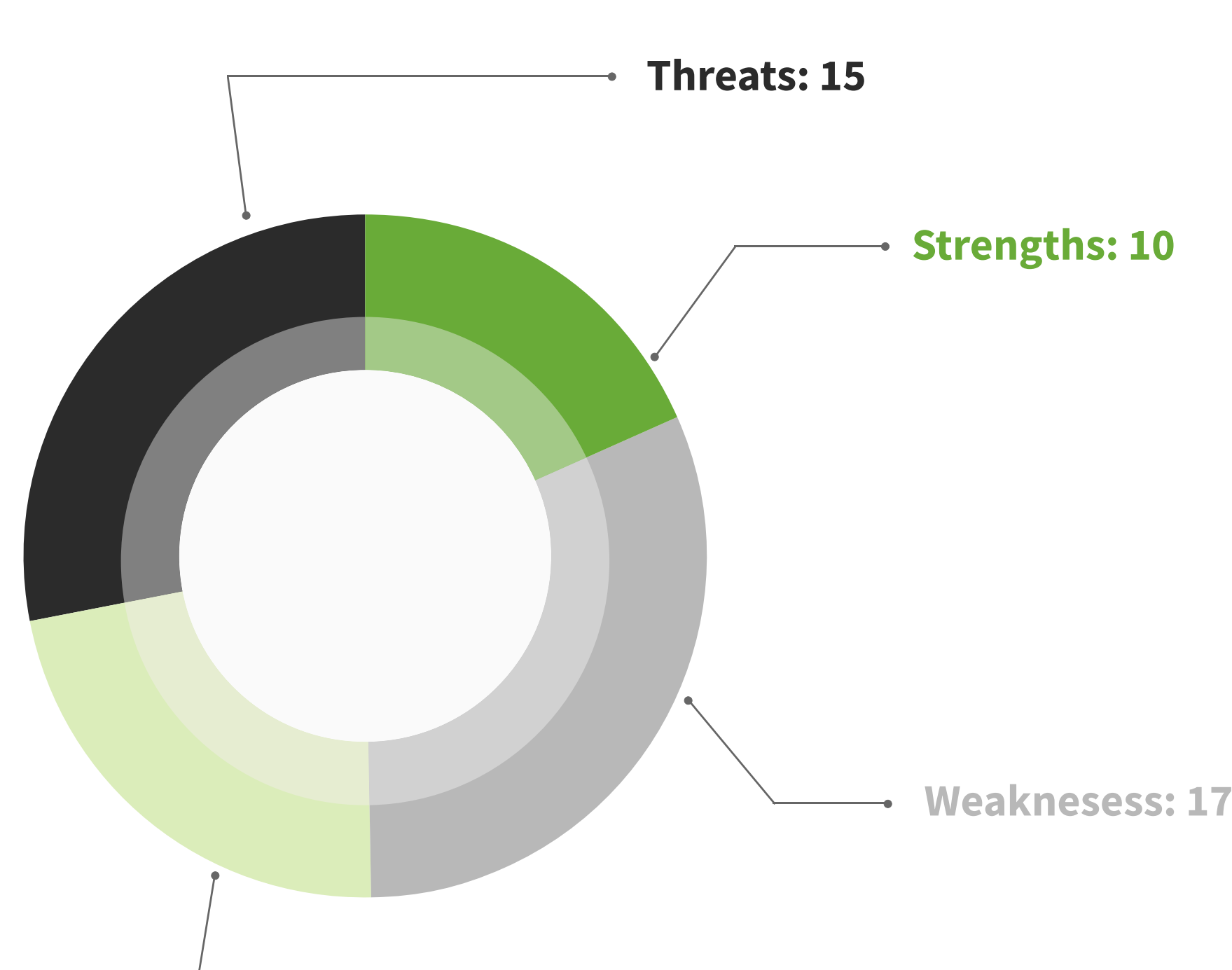
Rodina je nejdůležitější faktor úspěchu ve vzdělávání

Doporučení: Podpora rodin, zejména těch zranitelných, vyžaduje meziresortní program. Obědy do škol nestačí. Je třeba, aby rodiny s nízkým socioekonomickým statutem měly možnost podpory vzdělávání svých dětí i mimo školy, ať už jde o doučování, nebo kroužky.

Prohlubování rozdílů v přístupu ke vzdělávání mezi regiony, problém vyloučených lokalit, otázka delšího povinného školního docházky

Doporučení: Z ČR se stává vnitřně nejednotná země. Regionální rozdíly tento trend významně podporují. Lidé, kteří dosáhnou vzdělání, odcházejí z okrajových částí. Je třeba podpořit příležitosti a konektivitu. A nepodléhat lobby za levnou pracovní sílu.

Analýza stavu (SWOT)

Kdo se na auditu podílel:

- Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity a senátor
- Tomáš Bouda, ředitel Centra dalšího vzdělávání PedF OU v Ostravě
- Jiří Hlavěnka, investor a podnikatel, iniciátor změn ve vzdělávání v Jihomoravském kraji
- Milena Jabůrková, viceprezidentka Svazu průmyslu a dopravy ČR pro vzdělávání, manažerka IBM
- Daniel Münich, ekonom, výkonný ředitel think-tanku IDEA při CERGE-EI
- Jiří Nantl, ředitel výzkumného centra CEITEC a bývalý první náměstek MŠMT
- Jiří Němec, děkan PedF MU v Brně
- Ondřej Neumajer, odborník v oblasti vzdělávání a digitálních technologií, Učitel naživo
- Jana Straková, výzkumnice Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání při PedF UK v Praze
- Stanislav Štech, psycholog, bývalý ministr a první náměstek MŠMT
- Václav Trojan, ředitel Ústavu profesního rozvoje pracovníků ve školství, PedF UK v Praze
- Arnošt Veselý, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK v Praze
- Tomáš Zatloukal, ústřední inspektor České školní inspekce

Velkým podílem aktualizací i částí obsahu přispěl **Štěpán Kment**, svými připomínkami pomohli **Mirek Hřebec** a **Tamara Kováčová** (všichni EDUin).